

ENERGIE

GIDS MET GOEDE PRAKTIJKEN

SLIM VERBRUIKEN ZONDER AAN COMFORT IN TE BOETEN

Energie is dikwijls de eerste stap om de ecologische voetafdruk van een gebouw te verkleinen. Ingrijpende veranderingen zijn daarom niet nodig: met enkele eenvoudige aanpassingen, een regelmatige opvolging en gezond verstand kunt u al veel bereiken.

Onderstaande acties zijn concrete pistes om stap voor stap vooruitgang te boeken. Pas ze gerust aan uw eigen situatie aan.

 Tip: we vermelden de impact van elke maatregel. Begin met één of twee eenvoudige acties en bouw daarna verder uit.

Voorwoord

De goede praktijken in deze gidsen helpen u stap voor stap duurzamer te werken, met concrete tips die u kunt afstemmen op de realiteit van uw kantoor.

Elk kantoor werkt in een unieke context – geografisch, organisatorisch en menselijk – waardoor sommige acties makkelijker toepasbaar zijn dan andere.

Deze gidsen willen geen uniforme oplossingen opleggen, noch persoonlijke keuzes in vraag stellen. Ze willen vooral inspireren en aanzetten tot actie met concrete, geteste en flexibele ideeën die meteen of op langere termijn inzetbaar zijn.

We nodigen u uit om:

- maatregelen te kiezen die aansluiten bij uw situatie;
- te starten met haalbare acties;
- en zo duurzaamheid stap voor stap te verankeren in de dagelijkse werking.

Deze gidsen zijn dus praktische hulpmiddelen die inspiratie bieden en beslissingen ondersteunen, binnen een traject van voortdurende verbetering waarin elke actie telt.

Sommige praktijken worden aangeduid met dit visueel symbooltje. Dit betekent dat ze kaderen binnen de criteria van het duurzaamheidslabel van Fednot, ontwikkeld in samenwerking met GoodPlanet Belgium.

VOLG UW VERWARMINGVERBRUIK OP

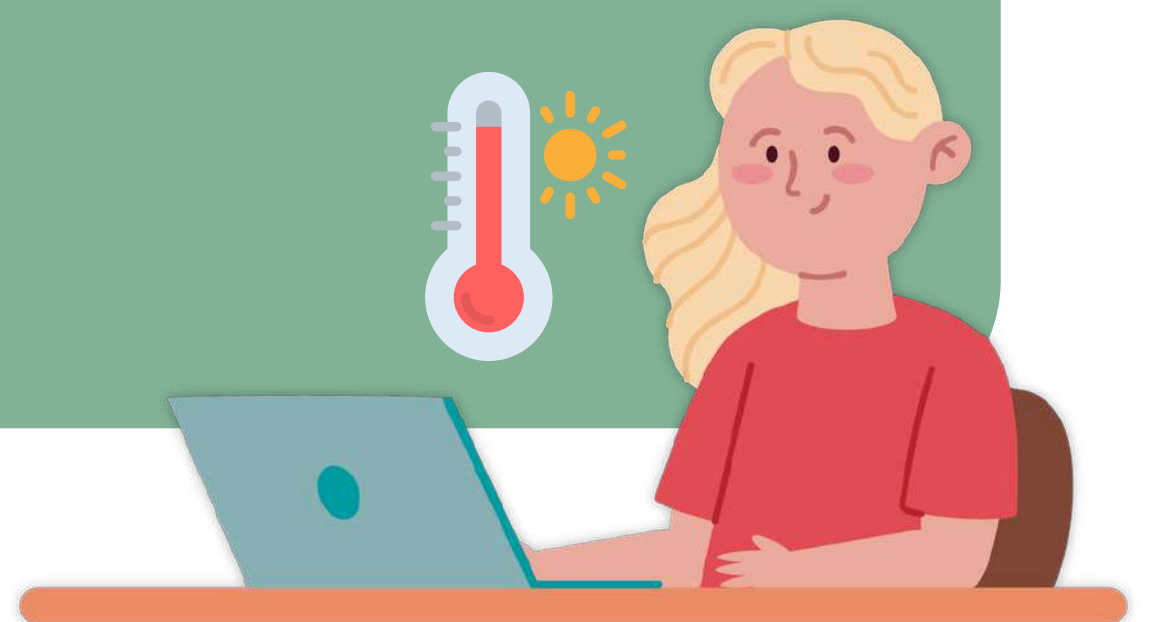
IMPACT: HOOG

1.

Wie zijn verbruik goed kent, kan sneller en gericht ingrijpen. Regelmatige opvolging helpt om uw gebruik beter te begrijpen en afwijkingen op te sporen.

Tips:

- Duid iemand op kantoor aan om deze gegevens te verzamelen.
- Hou maandelijks een overzicht bij (meterstanden, facturen, portaal van de leverancier) en bewaar de historiek.
- Vergelijk het verbruik jaar na jaar (rekening houdend met koude periodes) en spoor verschillen op.
- Ga bij een stijging na wat de oorzaak kan zijn (instellingen, verwarmingsprogramma, werken, deuren/ramen).

SENSIBILISEER REGELMATIG ROND RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK

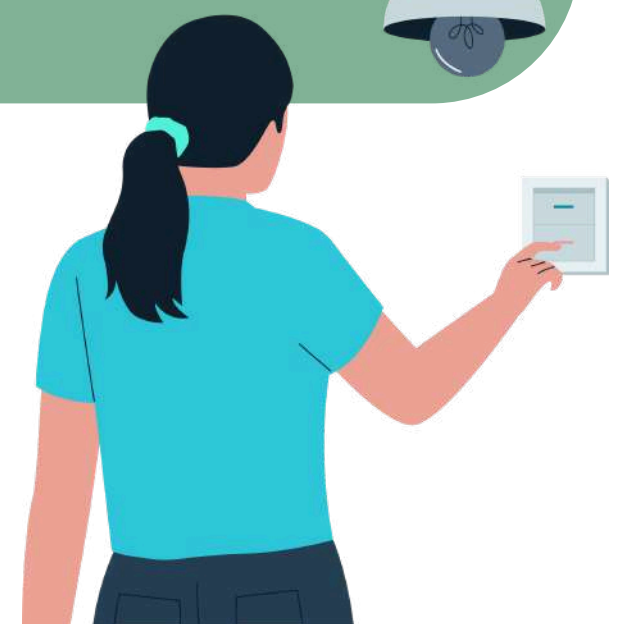
IMPACT: GEMIDDELD

2.

Betrek uw team. Zo worden goede gewoontes vanzelfsprekend. Regelmatig communiceren helpt om het energieverbruik te verminderen.

Tips:

- Voorzie elke maand een ecotip (licht, stand-by apparaten, temperatuur, deuren sluiten).
- Zorg voor discrete reminders op strategische plaatsen (schakelaars, vergaderruimtes, keuken, printers).
- Organiseer een kleine interne challenge gespreid over 2 weken (bv. 's avonds en in het weekend steeds scherm uitschakelen, verwarming 1 °C lager zetten).
- Deel een concrete tip van een notariskantoor of toon een video uit de Groene Minuut.

Slim omgaan met verlichting, onder meer via oplossingen die onnodig energieverbruik beperken (automatische uitschakeling en slimme sturing), kadert binnen bepaalde criteria van het duurzaamheidslabel.

ZORG VOOR EEN CORRECTE AFSTELLING VAN UW WARMWATERKRANEN

IMPACT: H O O G

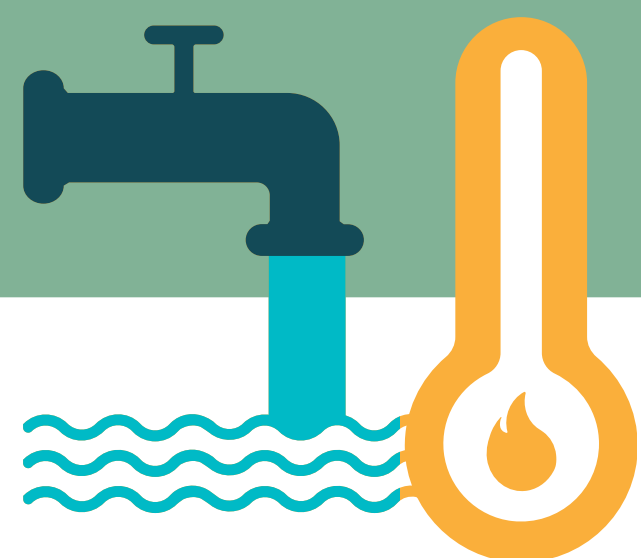
3.

Een te hoge watertemperatuur of een te lange wachttijd voor warm water zorgt voor onnodig energieverbruik.

Kleine aanpassingen aan kranen en warmwaterinstellingen kunnen heel wat verspilling voorkomen.

Tips:

- Controleer de temperatuur van de boiler en stel een maximumtemperatuur in.
- Installeer waar mogelijk straalregelaars of mengkranen
- Zorg dat warm water niet onnodig wordt aangevoerd (te lange wachttijden, foutieve instellingen, lekken).
- Neem deze controles standaard op in het jaarlijks onderhoud.

VOORKOM OVERVERHITTING BINNEN UW GEBOUW

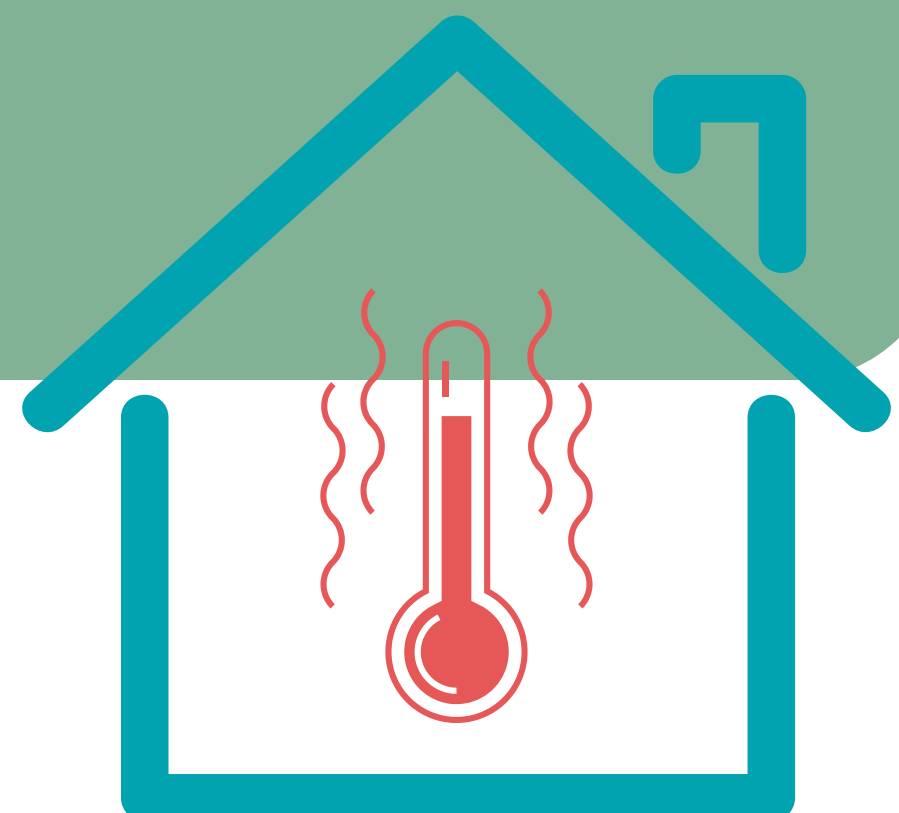
IMPACT: ZEER HOOG

4.

Wanneer het te warm wordt in uw kantoor, moet u sneller de airco of mechanische ventilatie inschakelen – twee grote energieverbruikers. Door preventieve maatregelen te nemen, zeker aan zonnige gevels, vermindert u de nood aan actieve koeling.

Tips:

- Geef voorrang aan passieve oplossingen: buitenzonwering, zonwerend glas, screens.
- Maak bepaalde afspraken: laat screens/rolluiken naar beneden tijdens de warmste uren, verlucht 's morgens vroeg.
- Neem zonwering op in het lastenboek bij renovaties (glas, schaduw, isolatie).
- Bekijk samen met uw medewerkers welke ruimtes in de zomer al gauw te warm worden.

KIES LAMPEN MET EEN HOOG ENERGIEREDEMMENT

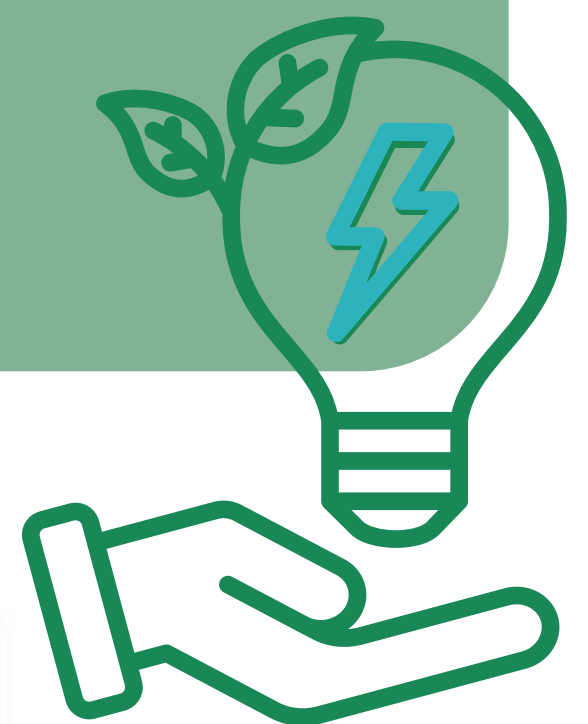
I M P A C T : H O O G

5.

Verlichting is een van de grootste energieverbruikers op kantoor. Stapsgewijze vervanging door performante LED-lampen levert snel winst op.

Tips:

- Maak een inventaris van de lichtpunten op (type, zones, gebruiksuren).
- Vervang eerst de zones met intensief gebruik (open space, onthaal, gangen) door performante LED's.
- Plaats aanwezigheidsdetectie in doorloopzones of ruimtes met weinig gebruik (archief, sanitair).
- Leg volgende aankoopregel vast: elke vervanging van een lichtpunt gebeurt door een performanter model.

Slim omgaan met verlichting, onder meer via oplossingen die onnodig energieverbruik beperken (automatische uitschakeling en slimme sturing), sluit aan bij bepaalde criteria van het duurzaamheidslabel.

REGEL UW VERWARMING AAN DE BRON (VERWARMINGSKETEL)

IMPACT: GEMIDDELD

6.

Een te hoge temperatuur van uw verwarmingsketel zorgt voor onnodig verbruik. Door uw verwarming rechtstreeks aan de ketel te regelen, stemt u uw verbruik af op uw reële behoeften.

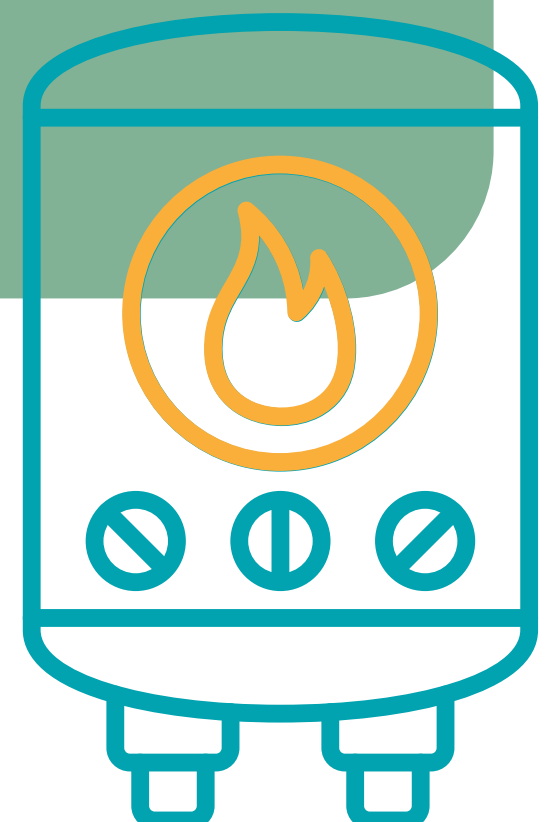
Tips:

- Ga na wie de instellingen beheert (eigenaar, syndicus, onderhoudsfirma) en neem contact op.
- Laat de stooklijn en de werkingsuren van uw ketel controleren, zeker in het tussenseizoen.
- Voorzie een nachtprogramma of temperatuurverlaging buiten de kantooruren.
- Controleer jaarlijks vóór de winter de instellingen en plan een onderhoud in.

GoodPlanet

Door de temperatuur en de instellingen van uw ketel consistent te regelen, verlaagt u uw energieverbruik. Deze praktijk sluit aan bij de criteria van het duurzaamheidslabel.

MAAK GEBRUIK VAN FREE-COOLING IN DE ZOMER (NATUURLIJKE KOELING)

IMPACT: GEMIDDELD

7.

Natuurlijke koeling verdient altijd de voorkeur boven airco, zodra de omstandigheden het toelaten. Ook 's nachts verluchten is een goede oplossing in warme zomerperiodes.

Tips:

- Stel een verluchtingsprocedure op (verlucht 's morgensvroeg of 's avonds laat), rekening houdend met de veiligheid.
- Identificeer ruimtes die oververhit raken en test gerichte afkoeling.
- Vraag aan uw leverancier of een “free-cooling”-modus beschikbaar en instelbaar is.
- Documenteer de resultaten (temperatuur, comfort) om te bepalen of een extra technische oplossing nodig is.

REGEL UW VERWARMING PER RUIMTE

IMPACT: GEMIDDELD

8.

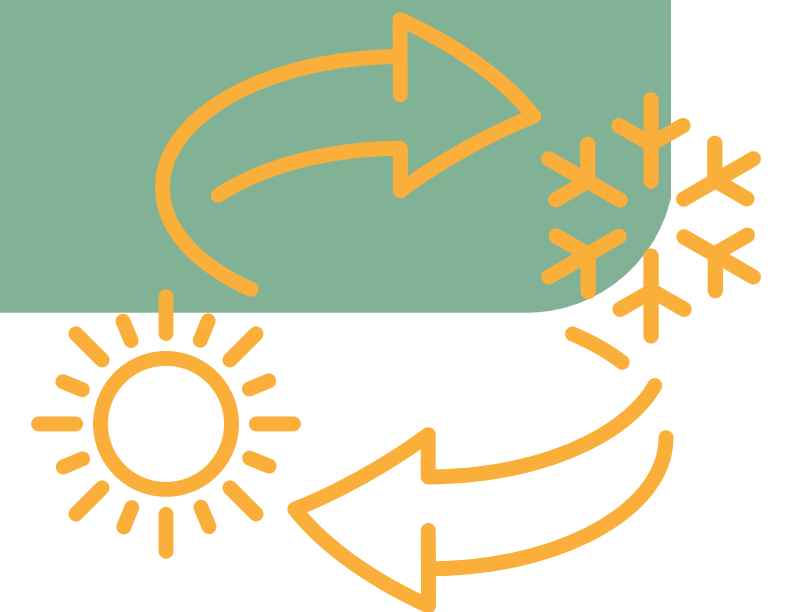
Door de verwarming per ruimte te regelen, stemt u de temperatuur beter af op het daadwerkelijke gebruik en vermijdt u onnodig warme ruimtes. Dat verlaagt het energieverbruik én verhoogt het comfort. In veel gevallen kan dit zonder ingrijpende werken, afhankelijk van de bestaande installatie. Bovendien zorgt het voor een gelijkmatigere temperatuur in het hele gebouw.

Tips:

- Plaats waar mogelijk thermostatische kranen of zone-thermostaten.
- Bepaal streeftemperaturen per type ruimte (bureau, onthaal, vergaderruimtes, archief, ...).
- Verwarm weinig gebruikte ruimtes niet onnodig; voorzie enkel een tijdelijke verhoging wanneer dat nodig is.
- Sensibiliseer het team: verlucht niet terwijl de verwarming aanstaat.

Door de verwarming per ruimte te regelen en lege ruimtes niet te verwarmen of te koelen verlaagt u uw energieverbruik. Deze praktijk sluit aan bij de criteria van het duurzaamheidslabel.

ISOLEER UW BOILER

IMPACT: LAAG

9.

Extra isolatie zorgt voor minder warmteverlies.

Tips:

- Controleer de bestaande isolatie van de boiler.
- Voorzie indien nodig een extra isolerende mantel.
- Isoleer ook de warmwaterleidingen in de nabijheid.
- Neem deze controle op in het technisch onderhoud.

SCHAKEL OVER OP 100% GROENE STROOM

I M P A C T : H O O G

10.

Schakel over naar een 100% groene stroomcontract voor het volledige elektriciteitsverbruik van uw kantoor.

Tips:

- Controleer uw huidig elektriciteitscontract.
- Vergelijk de beschikbare groene stroomformules.
- Ga na of de stroom écht uit hernieuwbare bronnen komt. Check dit via de website [Mijn Groene Stroom](#).
- Informeer uw team over deze stap.

BONUS

VOOR WIE VERDER WIL GAAN

Deze maatregelen gaan verder dan de basisacties en passen bij een versterkte duurzaamheidsaanpak of bij grotere projecten (werken, renovatie, nieuwe installaties).

LAAT EEN ENERGIE-AUDIT UITVOEREN EN PAS DE AANBEVELINGEN TOE

Een energie-audit brengt de belangrijkste verbruiksposten in kaart en toont waar verbetering mogelijk is. Ze helpt u om de meest relevante acties vast te leggen, rekening houdend met het werkelijke gebruik van het gebouw en de aanwezige beperkingen.

BEPERK WARMTEVERLIES TEN GEVOLGE VAN LUCHTINFILTRATIE

Door tocht en het binnenkomen van buitenlucht te beperken, blijft de binnentemperatuur stabiel en vermijdt u onnodig verwarmingsverbruik.

Deze maatregel is vooral zinvol in inkomzones en veelgebruikte toegangen, waar kleine ingrepen al een merkbaar verschil kunnen maken.

VERBETER DE ENERGIEPRESTATIE VAN HET GEBOUW (EPB)

Een betere energieprestatie verlaagt het energieverbruik van een gebouw. U kan hiermee rekening houden bij werken, renovaties of bij de verhuis naar een ander gebouw, afhankelijk van de mogelijkheden van elk kantoor. Dit kan onder meer door te investeren in betere isolatie en efficiëntere verwarmings- en ventilatiesystemen.

GoodPlanet

Energieprestatie sluit aan bij de criteria van het duurzaamheidslabel.

BONUS

VOOR WIE VERDER WIL GAAN

INSTALLEER AUTOMATISCHE LICHTSTURING OP BASIS VAN DAGLICHT

Dit systeem past de lichtsterkte automatisch aan op basis van de beschikbare natuurlijke lichtinval. Zo verlaagt u het elektriciteitsverbruik, terwijl het visuele comfort voor medewerkers behouden blijft.

KOOP AANDELEN IN EEN ERKENDE COÖPERATIE VOOR GROENE ENERGIE

Door te investeren in een coöperatie voor hernieuwbare energie ondersteunt u rechtstreeks de lokale productie van groene stroom. Het is een concrete manier om bij te dragen aan energietransitie, bovenop de inspanningen binnen uw eigen kantoor.

OPTIMALISEER HET ZELFVERBRUIK VAN FOTOVOLTAÏSCHE ELEKTRICITEIT

Wanneer u zonnepanelen heeft, is het doel om zoveel mogelijk van de geproduceerde elektriciteit zelf te gebruiken. Dat kan via opslag, deelname aan een energiegemeenschap of een betere afstemming tussen productie en verbruik.

GoodPlanet

Lokale opwekking van hernieuwbare energie sluit aan bij een van de criteria van het duurzaamheidslabel.

BONUS

VOOR WIE VERDER WIL GAAN

KIES VOOR PERFORMANTE DATACENTERS (PUE < 1,5)

De PUE-waarde (Power Usage Effectiveness) geeft aan hoe energiezuinig een datacenter werkt. Door te kiezen voor performante dienstverleners vermindert u de ecologische impact van uw digitale diensten.

VERVANG ELEKTRISCHE BOILERS DOOR WARMTEPOMPBOILERS

Warmtepompboilers gebruiken warmte uit de omgevingslucht om water te verwarmen, waardoor ze veel minder elektriciteit verbruiken. Ze vormen dan ook een interessante optie bij de vervanging of modernisering van bestaande installaties.

ONDERZOEK DE HAALBAARHEID VAN EEN ZONNEBOILER EN VOER DE AANBEVELINGEN UIT.

Deze aanpak laat toe te beoordelen in welke mate warm water gedeeltelijk met hernieuwbare energie kan worden geproduceerd. Ze is vooral interessant bij renovaties of wanneer de warmwaterbehoefte regelmatig en voorspelbaar is.

ELKE STAP TELT

Het project Let's Go Green vertrekt vanuit één eenvoudige overtuiging en die is: elke stap, hoe klein ook, telt.

Als notariaat kunnen we mee het verschil maken.

Bij Fednot is dit klimaatengagement niet nieuw. Al jaren zetten we ons samen met onze medewerkers stap voor stap in voor een duurzamere organisatie.

Let's Go Green ontstond op initiatief van een aantal notarissen die in 2024 in Henegouwen het congres rond duurzaamheid organiseerden.

Ze kozen deze titel als rode draad, overtuigd dat het notariaat op zijn manier kan bijdragen aan de klimaatuitdagingen.